

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
țiunea

BRAȘOV, Piața-mare 80.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscrisuri nu se returnează.

INSERATE:
Se primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:
Viena la M. Dukos Nachf., Heinrich
Schöler, Rudolf Mosse. — În Buda-
pesta la Eckstein Bernát, Julius Leo-
pold, Blockner L.

PREȚUL INSERATELOR:
Un șir pețit 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și învoială.
Reclame pe pag. a 8-a 1
șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

"GAZETA" apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
pe un an:
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — N-rii de Duminecă:
patru cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.

N-rii de Duminecă 8 fr. an.
Se poate prenumăra la toate oficiile
poștale precum și la d-ii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația "GAZETEI" pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dusa
acasă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exem-
plar 10 bani. — Atât abonamentele
cât și inseratele se plătesc înainte.

Nr. 189.

Brașov, Duminecă, 29 August (11 Septembrie)

1910.

Esecuți legea de naționalități.

I.

De un timp încoace se ivesc la compatrioții noștri maghiari tot mai multe semne îmbucurătoare, cari în contrarietate cu șovinismul orbit, văd și judecă lucrurile mai obiectiv, mai real și cu un simț oare-care de dreptate față de noi.

Aceste semne ni-le dă *democrația maghiară*, acei bărbați, cari au început să vază, că miseria și ruina tuturor popoarelor — astfel și a poporului unguresc — e o urmare a relei chivernisiri a țării, din partea feudalilor și aristocrației, care are în mână frânele ocârmuirii de peste 40 de ani.

Un mijloc de-a să susținea la putere acești cavaleri ai unor timpuri de mult trecute, a fost panmaghiarismul, inventat și aruncat de ei în ochii marelui public, ca să-l orbească și să-l poată ținea înhamat la carul lor.

Dar ochii oamenilor încep a se deschide, minciuna, ce de atâta timp a stăpânit mintea oamenilor, trebuie să facă loc adevărului și realității.

Ungurii cu simț democratic judecă lucrurile real, fără a le privi prin prisma șovinismului nebun. De aci provine schimbarea, ce o semnalăm și care la început timidă și restrânsă, ocupă din zi în zi un teren tot mai mare și mai întins.

Și ca un intermezzo, fie-ne permis să declarăm, că ne pare foarte aproape de adevăr afirmarea unui ziar democratic unguresc, care mai în vară, în toilul curentului de „împăcare“ dintre Români și Maghiari, a exprimat părerea, că nu să va face nici o împăcare, sau cel puțin nu pe durată. Baronii și grozii după mentalitatea lor, nu vreau a stabili raporturi pacifice, căci vor a pescui în turbure. Pacea definitivă

— zicea ziarul — cu toate naționalitățile, o va face democrația maghiară, după introducerea votului universal, după triumful ei.

Repetăm, că ne pare a fi aproape de adevăr aceasta afirmațiune!

Dar să ne întorcem la schimbarea, ce să produce pe încetul în opinia publică maghiară față de noi.

Aceasta mai bine va eși la iveală, dacă vom compara d. e. doue ziare în felul lor de gândire asupra aceluiaș eveniment. Cazul ni s'a dat chiar acum. E cazul condamnabil de la Tâlna. Să cercetăm cum îl apreciază d. e. „Bud. Hir.“ și „Világ“. Pe când ziarul imperialist și aristocratic varsă foc de mânie, și după calapodul vechiu, ne face mișei și răzvrățitori, contribuind astfel la lărgirea prăpastiei dintre noi și Maghiari, pe atunci „Világ“ în un primar-ticol (poate scris de un Român, ceea-ce nu impoartă, căci în el să reoglindează vederile ziarului) apreciază cazul cu obiectivitate.

Intre altele să arată, că colorile românești, ce le folosește poporul român la braie etc. nu sunt întocmai identice cu tricolorul României, că ele nu sunt colorile unui stat strein (cum sunt d. e. ale Sașilor) și le folosește ca colorii ale sale Alba-Iulia și Budapesta. În fine scoate la iveală, că o astfel de procedere a gendarmilor nu are bază în lege, e cel mai înalt record al politice de „călcare pe bățături“ — perhorescată de Tisza — și provoacă guvernul, să ia măsuri, ca să se impedece astfel de cazuri, întâmplate des chiar și în zilele noastre, în zilele de „împăciuire“.

Până mai bine de curând nici un ziar unguresc nu vrea sau nu cuteza, — e indiferent — să scrie în așa ton.

Mai pregnant iese la iveală schimbarea, ce cu încetul să produce în spiritul public al ungrimeii, dacă vom asemăna cuprinsul unor broșuri politice apărute de curând, cu bro-

șuri analoage scrise cu unul sau două decenii înainte. Intre scrierile unui Reksich, Grünwald Béla și Orbán Balázs și între broșura politică cea mai recentă, ieșită în tipar zilele aceste, cu titlul „Erdély és a román kérdés“ — este o uriașă deosebire.

Nu vom să vorbim aci despre scrierile celor trei pioneri ai șovinismului, înșirați mai sus și despre altele asemenea lor, căci ele sunt cunoscute, dar vom insista asupra broșurei amintite în urmă, scrisă de un neaș maghiar, *nagysolymosi Szabó Ferencz* și apărută în unul din cele mai ungurești orașe: în Oșorheiul de pe Murăș (Marosvásárhely).

Vom face cunoscută mai de-a-proape aceasta broșură în nrul viitor. Azi reproducem numai concluzia, la care ajunge d-l Szabó și care e următoarea:

„Este deci datorința guvernului, să puie în aplicare neamănat art. de lege 44 dela 1868, adică legea de naționalități și prin aceasta să îndrepte, ceea-ce s-a neglijat în decurs de 42 de ani!“

Aceasta am cerut-o noi de atâtea ori!

Presă maghiară în contra d-nei Vlad.

Ziarele maghiare se ocupă, precum se pare, cu predilecție de persoana d-nei Vlad, vrednica soție a fruntașului nostru Dr. Vlad, căutând cu orice ocazie s-o descrie în colorile cele mai negre — antimaghiare. Zilele aceste d-na Vlad ar fi săvârșit după ziarele maghiare, iarăși o astfel de faptă antimaghiară. Ci că în Orăștie este un evreu cu numele Iacob Wilsek, care s'a distins în alegeri în lupta contra Românilor. Românii spre a se răzbuna pe dânsul au hotărât să-l boicoteze. De luni de zile n-au mai intrat în prăvălia lui. Acum Wilsek și-a vândut prăvălia și s'a apucat să fabrice rachiu, deschizând tot odată și o cârciumă. Românii voind să-l lovească cu orice preț au deschis și ei o cârciumă. Concurența este atât de înverșunată, încât Wilsek va da faliment. Acțiunea a-

ceasta a Românilor contra agentului electoral guvernamental a fost provocată de d-na Vlad (?). Zilele acestea o româncă, anume Tomescu din Poit s'a dus la cârciuma lui Wilsek și i-a vândut prune. D-na Vlad, observând pe Româncea în dughiana lui Wilsek, a apostrofat-o și ar fi zgăriat-o la mână. Țărâncă și-ar fi scos în urma »leziunii« primate un »visum re-pertum« și ar fi dat-o pe d-na Vlad în judecată pentru leziune ușoară corporală.

Asta este pe scurt povestea coorporată de ziarele maghiare. Nu știm intru cât ea corăspunde adevărului sau nu. Ori cum ar sta însă lucrul, nu putem, decât să felicităm pe d-na Vlad pentru atitudinea ei energică în afacerea boicotului ce s-a decretat de către Români din Orăștie în contra agenților administrației dela alegerile trecute parlamentare. Fapta d-nei Vlad, chiar dacă ar fi fost la mijloc și o »zgărietură«, să servească tuturor femeilor noastre drept o pildă de urmat în lupta ce-o purtăm față de cei de pânura perciunatului Wilsek.

România și situația din Balcani.

Marele ziar »Le Matin« din Paris, în nrul său dela 4 Septembrie c. face la locul întâiu o expunere a situației pendinte între Turcia și Grecia, pe care o găsește îngrijitoare.

Această situație — zice »Le Matin«, e complicată de mișcarea nerăbdătoare și războinică a Bulgariei, care, mai ales acum, n'ar ezita să deschidă ostilitățile contra Turciei, dacă n'ar fi oprită de sfaturile pacifice ale puterilor și de încă o împrejurare.

Aceasta împrejurare o reprezintă România. Noul factor care intră în joc la Balcani e atitudinea României.

»Le Matin« resumă versiunile din ultimul timp, cari explică atitudinea aceasta a României.

»Hakki-paşa, marele vizir turc, acuma în Franța, a trecut prin București, unde a văzut pe regele și pe membrii guvernului român. S'a interpretat această vizită ca un acord tacit între România și Turcia și anume că în cazul vre-unui atac

FOILETONUL GAZ. TARNS.

Castelele romane.

Rocca di Papa, August c.

Tramvaie electrice de culoare cafe-nie, unele simple, altele în două caturi — cu imperială, stau înșirate la Roma în colțul viei Principe Umberto. Tăblițe lungi, albe, poartă în inscripții negre destinația: Roma-Frascati ori Roma Grottaferata-Marino-Castel Gandolfo Albano-Ariccia-Genzano. Sunt tramvaiele, cari te duc la castelele romane, sate sau orașele așezate pe creștetele colinelor albane, numite astfel fiind-că în vremurile trecute, mai întâi Romanii, în urmă Papii și nobilii romani au construit acolo castelele întărite, care în timp de războiu serveau de fortărețe, iar în timp de pace de reședințe de vară. Azi s'au refugiază în ele în lunile călduroase populația Romei moderne.

Abia ai trecut de poarta San-Giovan-ni și dai numai decât de viața veselă, de țară. În dreapta și în stânga drumului, nestârșite birturi, — osterie, — cu terase împodobite de flori și cu placarde mari, purtând reclame în toate colorile. Unele din aceste placarde sunt comune tuturor osteriilor purtând aceeași însemnare: »Vi-

no buono dei Castelli«, altele, care se deosibesc, arată numele birtului, nume care de care mai nostime și mai fantastice: unul se chiamă Alla faccia allegra (La nutra veselă), — altul Al Paradiso della speranza, și par-că vrea să-ți spună cu vechia înțelepciune horatiană; — »Ai trecut de urbe, uită năcazuile și fi vesel«.

Când se încheie șirul osteriilor și privirea, liberându-se se avântă asupra campagnei, un spectacol mareț și straniu în același timp se prezintă ochilor. Vezi în jur o vegetație sărăcăcioasă, silită, a unui pământ obosit, care în mai bine de două mii de ani a îndurat multe dela oameni și dela natură. Cei dintâi l'au călcat și l'au udat cu sânge, iar cea-laltă a lăsat soarele să-l ardă fără milă ori l'au umplut cu bălți mlăștinoase după inundările Tiburului. Și azi a ajuns un pământ istovit, fără vlagă, unde nici un pom nu mai crește, unde abia iarba se ridică puțin, iar știința încearcă din loc în loc să ajute creșterea unei vegetații artificiale.

E »campagna romana« ce pare un cerc de moarte în jurul orașului etern. Dar privirea obosită de monotonia campagnei se ridică spre răsărit și iată culinele albane, unde natura a rămas generoasă, unde pădurile și vile abundă, unde oamenii au construit locuințe vesale, zămbitoa-

re. Tramvaiul, după un ceas de drum a ajuns la *Bivio (răspântia) di Grottaferrata*. La stânga e drumul spre Frascati, care rămâne în colinele tusculane, aproape de locul unde a fost anticul Tusculum. Dintre castelele romane, Frascati e cel mai bogat și mai elegant. Păduri de castani și de măslini îl înconjoară. În evul mediu și în timpurile mai noi și-au construit aci minunate Ville, — palate, cu grădini imense — o sumă de nobili romani: Aldobrandini, Torlonia, Piccolomini, Ruffini. Sculpturi și picturi faimoase împodobesc palatele, iar bogatele grădini, cu fântâni artistice au alee umbrite și răcoroase. În apropiatul Tusculum, vilegiatură odinioară bătrânul Cato și Cicerone, iar în evul mediu era acolo fortăreața care aparținea când papilor când baronilor romani, după cum soarta războiului se schimba. În satul Frascati, ajuns azi un mic orașel plin de viață, s'au construit hoteluri mari, pensiuni, parcuri și număroși străini vin aci primăvara, vara și toamna să caute odihnă și aer curat.

În proporții mai modeste, având însă fiecare farmecul său particular și luându-și cu drept cuvânt aerul, vinul și reminiscențele istorice, se înșiră spre dreapta numitei răspântii Grottaferrata, cu vechia ei »abazie« înteneiată de călugări greci în

anul o mie, unde sunt tablouri de Dominichino și de Caracci; Marino, care a aparținut când familiei Frangipani, când familiei Orsini spre a trece în veacul al XV-lea în proprietatea principilor Colona, are un dom impunător, unde se păstrează tablouri de Guercino. Iată apoi Castel Gandolfo în pitorească poziție pe malul lacului Albano, un străvechi crater de vulcan stins.

Castelul Gandolfo de câteva secole aparține Papilor și până la 1870 Pontificii bisericii catolice petreceau acolo verile. Tot acolo sunt multe palate ale aristocraților romani, cari au trăit în relații prietenești cu Papii: Ludovisi, Barberini, del Drago. În anii din urmă venea des la castelul Gandolfo faimosul cancelar pontifical Merry del Val. De când însă proganda anticlericală s'a întins și prin castelele romane, cardinaul și-a schimbat reședința de vară. De la Castello, două frumoase alee umbrite de arbori seculari, *passaggiata di sopra* și *passaggiata di sotto* conduc la Albano, orașelul cel mai industrial dintre castele, care rivalizează ca viață și mișcare cu Frascati. Aici era prima stație a »Viei Appia«, principala cale romană, *regina viarum*.

În evul mediu, ca și celelalte castele era măr de discordie între pași și baroni romani. Azi e faimos între toate parcu-

al Bulgariei împotriva acestei din urmă puteri, România ar mobiliza trupele sale la frontiera bulgară.

»Le Matin« e informat că atitudinea României neliniștește guvernul din Sofia și exprimă speranța că îl va neliniști în deajuns, ca să se opue dorinței poporului, care vrea războiul.

Cancelariatele sunt și ele neliniștite de viitorul imediat al peninsulei balcanice. Situație grea, cu atât mai grea, cu cât cheea ei nu e nici la Atena, nici la Constantinopol, ci mai de grabă la Sofia și la București, afirmă »Le Matin«.

Românii la conferința interparlamentară. La conferința interparlamentară din Bruxela au luat parte mai mulți notabili din România, între cari miniștrii Djuvara și Constantinescu apoi senatori, deputați etc.

Ministrul de externe al României, d-l Djuvara a oferit cu această ocazie un dejun politic, la care—după cum scrie »L'Independence Belge«—au participat, în afară de Români multe comități din Apusul Europei, între cari amintim:

D. Beernaert, ministrul de stat, fost președinte al consiliului de miniștrii; viconte Simonis, președintele senatului; d-l A. Hubert, ministrul agriculturii și lucrărilor publice; lordul Weardale, membru al parlamentului englez; E. S. d. de Plener, fost ministru al Austriei, E. S. Noradunghian effendi, fost ministru al Turciei.

»Orchestra românească a lui Matache, a încântat pe invitați cu arii populare românești, așa de pitorești și caracteristice« zice »Indep. Belge«.

Amânarea deschiderii școlilor din România. Pentru a preîntâmpina invazia holerei în România ministrul instrucției publice a dispus ca deschiderea tuturor școlilor primare, secundare și speciale, publice și particulare din țară se va face numai în ziua de 13 Septembrie. Operațiunile preliminare deschiderii cursurilor la școlile secundare, particulare și normale, ca examenele de admitere, concursurile de bursă, examenele de corigere, examene integrale și examene de absolvire vor avea loc în prima săptămână ce urmează zilei de 13 Septembrie. În primele 12 zile ale lunii Septembrie d-nii directori și directoare vor îngriji sub supravegherea consiliilor sanitare comunale locale la amănunțita curățenie a localurilor, conform instrucțiunilor date prin circulări deosebite.

Măsura luată de ministrul instrucției nu trebuie să alarmeze pe nimeni—scrie »Voința Națională«—După cum toate autoritățile au făcut tot ce le-a stat prin putință a feri țara de invazia holerei, tot așa ministrul instrucției publice și-a îndeplinit datoria, amânând cu câte-va zile deschiderea cursurilor.

originalele și pitoreștile costume ale femeilor sale. După Ariccia, care și-a păstrat încă vechiul nume latin și se mândrește azi cu un palat al principilor Chigi și cu o biserică construită de Bernini, ajungi la Genzano, așezat pe marginea lacului Nemi, un lac mic încântător, și el ca și lacul Albano, un caracter de vulcan stins.

În fața lui Genzano, pe marginea opusă a lacului, stă singuratic cătunul Nemi, aparținând principilor Ruspoli, cari au acolo un castel medieval. Lacul Nemi pentru albastrul curat și lucitor al apelor sale era numit de cei vechi »Oglinda Dianei«; poezii veneau pe malurile sale să se inspire. Ovidiu i-a cântat frumusețea în una din odele sale.

»Rocca di Papa« e cel mai înalt dintre castele. Dela Grottaferrata, o linie secundară de tramvai urcă din greu până la Valle Oscura, iar aci cedează locul unei funiculari, care în câteva minute te lasă la Rocca. Și aci a fost în evul mediu o fortăreață, care aparținea Papilor, de unde și numele acestui castel. Rocca di Papa se află pe cea mai înaltă colină albană, numită azi Monte Caro, iar odinioară Mons Albanus. În vârful lui Mons Albanus se afla templul lui Giove Latiaris, unde aveau loc serbările latino-romane »Ferie Latine«.

Imprumutul de 560 milioane, al statului ungar, după cum se anunță din Viena, nu se va plasa în Paris, cum se proiectase, ci probabil pe piața germană, Chestia imprumutului se va rezolva cel mult până pe la mijlocul săptămânei viitoare.

Disolvarea parlamentului austriac. »Prager Tageblatt« anunță că guvernul austriac are de gând să dizolve dieta boemă. Ziarul adaugă că guvernul va dizolva și parlamentul, în caz când se va constata la redeschidere în Noemvrie, că parlamentul nu e capabil de muncă.

Abatorile statului român. »Kol. Ért.« află că guvernul României a asemnat o sumă de un milion și jumătate lei pentru zidirea abatorilor dela Turnu Severin și Burdujeni. Lucrările pentru zidirea abatorului din Turnu Severin s'au început deja.

Aviațiunea română.

Guvernul și aviatorii români.

Ultimele succese ale inginerului Vlaicu cu sborurile sale dela Cotroceni, — scrie Adevărul, — a decis guvernul să se gândească în mod serios la aviațiunea românească și la viitorul ei, care a început să suradă până și celor mai pesimiști.

Ministrul de războiu, în special, e acela care pune mai mari stăruințe pe lângă guvern ca să intervină în așa chip, încât chestiunea să fie deopotrivă de mulțumitor rezolvită și pentru țară și pentru aviatorii noștri.

După cum se știe, avem cinci inventatori de aeroplane, în fruntea cărora stă de sigur cu mare succes inginerul Vlaicu, căruia îi urmează d-nii locot. Goleșcu, Brumărescu, inginerul Mărdărescu și Magniani. E vorba să se găsească o soluțiune pentru încurajarea acestor cinci inventatori români.

În acest scop, în consiliul de miniștri care se va ține azi Vineri, se afirmă, că se va pune în discuțiune și chestiunea aviatorilor români.

Pentru inginerul Vlaicu e vorba să se institue un premiu special de încurajare, d-sa fiind cel dintâi român, care a obținut un succes desăvârșit pe tărâmul aviațiunii.

Se va face probabil un concurs în anumite condițiuni, — aceasta e părerea unora, — condițiuni pe cari inginerul Vlaicu va fi chemat să le îndeplinească, după care i-se va decerne premiul de încurajare.

Cu chipul acesta invențiunea aviatorului Vlaicu va fi oficial recunoscută de către statul român, după care va urma să fie și brevetată ca să se înlesnească astfel comparațiunea cu invențiunile străine în domeniul aviațiunii.

În ce privește pe cei-alți inventatori, li-se va acorda, după cât se spune, su-

mele și înlesnirile necesare ca să și construiască aparatele de sburat.

E vorba după cum se vede de-o încurajare, la care, de altfel, guvernul era de mult obligat.

Organizarea unui meeting de aviațiune.

Un mănunchiu de oameni inimoși este pe cale de a se constitui într'un comitet de acțiune, care să organizeze în onoarea lui Vlaicu, pe la mijlocul lunii Septembrie, un meeting de aviațiune, căruia să i-se dea proporțiile unei adevărate sărbători naționale și la care să asiste români din toate unghiurile, grație reducerilor de transport ce li-se vor acorda.

Acești distinși oameni ai vieții publice și de stat din România sunt d-nii Alex. Cottescu, directorul general al C. F. R., generalul G. Georgescu, inspectorul general al artileriei și col. Dimitrie Ilescu, șeful statului major de pe lângă inspectoratul general al armatei, prințul Valentin G. Bibescu și d. Jean Cămărășescu, cunoscutul sportsman al elitei capitalei.

Nu ne indoim, că un meeting de aviațiune organizat de un asemenea mănunchiu de oameni aleși va fi încoronat de cel mai desăvârșit succes moral și material.

ȘTIRI.

— 28 August v.

Un sportsman român. De câteva zile se află în orașul nostru d-l Lt. Eugeniu Assaky, nepotul marelui ziarist Gheorghe Assaky, cunoscut aviator român.

D-l Lt. Eugeniu Assaky a sosit aci cu automobilul său, o mașină de curse din fabrica Pengeut, venind direct dela expozițiunea din Bruxelles. D-sa a urmat șase luni neîntrerupt, școala de pilotaj de Mourmelon (Morne) Franța, unde în sborurile, ce le-a făcut cu aeroplanul său sistem »Voisin« a obținut strălucite succese.

Înainte de a-și începe cursele aeriene, d-l Assaky a întreprins călătoria în țări cu automobilul percurgând în timp de zece zile o distanță de 3250 kim.

D-sa a trecut din Bruxelles prin Paris, Troye (unde a luat parte la ultimul concurs de aviațiune), Chaumont, Valentigney (Doubs). D'aci traversând munții »Jura« a trecut în Elveția, pe care a străbătut-o deantregul, trecând pe la Aaram, Zürich, prin munții Walen-See și scoborându-se prin Buchy în Tirolul austriac, urmând linia Innsbruck-ului Zalsburg-Viena-Budapesta-Brașov.

Aci, în orașul nostru, un mic accident a silit pe locotenentul Eugeniu Assaky, să se oprească câte-va zile.

Azi d-sa însoțit de confratele nostru din țară d-l G. Căliga, a plecat spre Predeal, de unde își va continua călătoria până la Dorohoi. După o ședere de câteva zile în Iași, d-sa va trece cu automobilul său în Basarabia, continuându-și călătoria până la Moscova, și reintorcându-se apoi în Franța prin Petersburg, Germania și Belgia, spre a lua parte atunci cu aparatul său de sburat, la toate concursurile de aviațiune, ce se vor anunța.

nându-se ca un lînțoliu, sombra, nesfârșită, tragica campania romana; și vede în sfârșit departe, închizând peisagiul, o înșiruire de pete albe și cenușii: e Roma. Din mijlocul acelor pete se construiază silueta albicioasă a cupolei Sântului Petru, a celei mai mari biserici din lume, — plămădirea grandioasă a geniului lui Michel Angelo.

... Minunat în toate momentele, spectacolul acela e de o măreție fără păreche în ora »tramontului«, a apusului de soare. Sunt apusuri roșii ca în Tropice. Culori fantastice învăluiesc dealurile, lacurile, marea, castelurile și vârful, ce se zăresc în depărtare, ale munților Sabini și Volsci.

Priveștiștea e atât de frumoasă, încât nici meșterii condeiului nu sunt în stare s'o redea prin cuvinte și să mulțumesc doar să-și exprime admirația lor. Massimo d'Azeglio, celebrul italian din veacul trecut, care a petrecut câțiva timp aci, scrie undeva în memoriile sale, despre Rocca di Papa: »Multe frumuseți am văzut în viața mea, în munți, la văi, la mare și pe lacuri, dar o priveștiștea ca la Rocca di Papa, sau una care să i se apropie, n'am văzut nici odată...«

D-sa mai proiectează, ca la primăvar viitoare să întreprindă o îndrăzneată călătorie aeriană dela Paris la București.

Cunoscute fiind calitățile sale sportive și știința ce o posedă în ramura aceasta, îi prevedem un strălucit succes.

Corporațiunea meseriașilor din Brașov va ținea în 18 Septembrie a. c. la oarele 3 d. p. în sala cea mare a hotelului »Central« (strada lungă 5), adunarea sa generală. La această adunare se invită cu stimă toți membrii corporațiunii meseriașilor. La ordinea zilei este: Alegere de președinte.

Medicul-primar Dr. Alfred Jekelius a plecat la Berlin pentru a se aproviziona cu serul antisifilitic al medicului Ehrlich.

Aniversarea dela Călugăreni. Joi s-a serbat la Călugăreni a 315-a aniversare a victoriei rapurtate de Mihai Viteazul împotriva Turcilor. Cu această ocazie s-a celebrat o slujbă religioasă cu mare solemnitate, în prezența reprezentanților autorităților.

Victoria dela Călugăreni e nu numai una din cele mai mari izbâzi ale neamului nostru, dar în același timp de o mare importanță pentru întreaga Europă creștină, căci prin ea cel mai viteaz voivod al Românilor a oprit o nouă invaziune musulmană spre centrul continentului.

Apel. On. domni și onoratele corporațiuni, cari au primit coale de colectare pentru biserica noastră sâracă din Panciova, sunt prin aceasta respectuos rugați să stăruie, ca să se adune cât mai mulți bani, și să binevoiască a-i trimite împreună cu coalele la banca »Panciovană« din Panciova, căci biserica din Panciova are mare lipsă de ajutor. — Panciova, în 24 August 1910. — Trifon Miclea, protopresbiter. Ioan Stroia, preot. Dr. Alecsandru Bruescu, președintele com. parohial. Dr. Petru Pența, membru în comitet.

Examen de asistenți în farmacie. Din Cluj ni-se scrie: în zilele de 28, 29 și 30 Aug. n. s'a ținut la universitatea din Cluj examenul de asistenți în farmacie. Acestui examen s'au supus și 5 Români și anume d-nii Nicolae Drugociu, Vichentie Grama, Alexandru Munteanu, Sabin Neagoș și Leonida Șara, cari au făcut cu succes frumos acest examen.

Comitetul parochial gr. or. din Nasna invită la petrecerea de toamnă, ce o va aranja în sala de învățământ a școlii confesionale române Duminecă, în 12/25 Septembrie a. c. cu ocaziunea adunării despărțământului Murăș-Oșorheiului al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«. Venitul curat este destinat în favorul școlii noastre confesionale.

În ajutorul inundațiilor. Maj. Sa Monarchul a dăruit pentru inundații din Ungarisch-Hradisch, Ungarisch-Brod și Prerau suma de 40,000 cor.

Intinderea holerei. În ultimele zile s-au ivit 15 cazuri suspecte în Ungaria. Excrementele persoanelor în chestie au fost înaintate secțiunii sanitare a ministerului de externe spre a fi examinate. Examinarea încă nu s-a terminat. Unele dintre aceste cazuri sunt foarte grave.

În ultimele 24 de ore s-au constatat în Petersburg 49 cazuri noi de holeră și 16 decese. În total sunt în capitală 639 bolnavi de holeră.

Holera ia proporții colosale în Caucazia. Toate comunele din guvernământul Gori sunt contaminate. Populația se refugiază în munți.

Un catagiu mahomedan din mahalaua Kassianie a căzut bolnav, arătând toate simptomele holerei. Rezultatele examenului medical și bacteriologic nu sunt încă cunoscute.

Un mare furt. În Firenze face senzație arestarea femeii Eva Netter. Făcându-se la domiciliul ei o perchezitiune s-au găsit bijuterii în valoare de un milion lire și hârtii de valoare în sumă de mai multe sute mii lire. Totodată a fost arestat și amantul ei, Morelo, care este funcționar poștal la Messina. Se crede că toate aceste lucruri au fost găsite sub dărâmurile din Messina și Morelo le-a trimis spre păstrare amantei sale.

Ultimul record mondial de înălțime. Din Issy les Moulineaux se anunță, că aviatorul Chavez pe un monoplan s-a urcat până la o înălțime de 2680 metri și a bătut astfel recordul mondial.

Un accident de aeroplan la Wiener-Neustadt. Pe câmpul de aviație dela Wiener-Neustadt, frații Warchalowski au făcu-

eri mai multe experiențe, la cari a asistat și arhiducele Ludovic Salvator. În urmă arhiducele s'a urcat și dânsul în aeroplanul lui Adolf Warchalowski. Peste câte-va minute s-a urcat și celălalt Warchalowski. Cele două aeroplane se apropiară prea mult unele de altele, astfel, că din cauza curentului unul dintre aeroplane a căzut la pământ. Publicul, care a asistat la experiențe, a crezut, că a căzut aeroplanul, în care se afla arhiducele Ludovic Salvator. În urmă s-a aflat, că a căzut aeroplanul, în care se afla Carol Warchalowski. Dânsul și-a fracturat brațul drept.

Venitele căilor ferate române în pătrular al doilea April-Iunie al a. c. au fost de 28.788,646 lei cu 678.827 lei mai mult ca în timpul corăspunzător al anului trecut.

Serul Ehrlich 606. Profesorul Ehrlich a ținut zilele aceste în Frankfurt p. M. o conferință despre serul său în contra sifilisului. El a arătat, că din peste 5200 pacienți tratați cu serul 606, cei mai mulți s'au însănătoșat. Cât despre cazul mortal dela Copenhaga, care a făcut atâta senzație, spune că bolnavul suferise de turburarea marilor centre nervoase (creerul și șira spinărei) și aceasta a fost cauza morței. A sfătuit pe medici se nu trateze cu serul 606 astfel de bolnavi.

Arestări de anarhiști. La Moscva au fost arestați 12 anarhiști și comuniști. Poliția a dat de urma unei societăți secrete, ai cărei membri în număr de 30 au fost arestați. Au mai fost arestați încă 5 anarhiști și la locuința lor s-a găsit un depozit de bombe.

Muzică la promenadă. Muzica orașului va concerta mâine, Duminică la oarele 11 a. m. și Luni la oarele 5 1/2 la promenada de jos.

O doftorie ieftină de casă. — Pentru funcționarea regulată a mistuirei stomacului se recomandă folosirea cunoscutelor prafuri Seidlitz a lui Moll. Cutii originale à 2 cor. se pot căpăta dinlic prin postă de la farmacistul A. Moll, liferantul Curței din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll provăzută cu marca decontravenție și subscriere — (1)

Ceva despre navigația aeriană.

De Traian Vuia.
(Urmare.)

Opinia cercurilor competente¹⁾ unde nu am fost întâmpinat (din 1902—1906) decât cu zămbete compătimitoare, nu mi-a zduncinat întru nimic convingerea, că soluția problemei navigației aeriene nu poate veni, decât dela o mașină mai grea decât aerul. Din potrivă, atât eram de pătruns de acest adevăr, că abia îmi puteam explica atunci, de ce mașina de zburat nu era deja inventată, de oare-ce toate condițiile tehnice erau date și toate principiile teoretice stabilite. După cum Dr. Brauly afirmă, că telegrafia fără sârmă ar fi putut procede pe cea cu sârmă, tot astfel, în domeniul aviației, am fost nevoit se admit cu frații Wright, că aeroplanul ar fi putut exista de mai bine de 50 de ani.

Voiu căuta, în studiul de față, se iră căror cauze se datoresc cele din urmă succese sportive pe tărâmul navigației aeriene, și cari sunt perfecționările, cari au permis obținerea acestor rezultate. Trebuie se amintesc, bine înțeles, că nu mă ocup aici decât de aeroplan, pentru că numai mulțămită acestei mașini s'au putut dobândi oarecari succese.

Aeroplanul e o mașină susținută de planuri (un plan unic sau planuri suprapuse) înclinate spre orizont și mișcată de elici, cari se învârtesc în jurul unei osii orizontale. Forma aeroplanului a fost stabilită încă din 1809 de Sir George Cayley. (Vol. 24 din Nicholson Journal ne dă descrierea unui aeroplan complet). În 1886 Wenham dă forma aeroplanului cu planuri suprapuse. Teoria aeroplanului e stabilită de mult. Există de mult formule, cari permit, pentru fiecă mașină de o greutate dată, calculul: suprafeții, înclinării planurilor de susținere, iuțelei de translație și forței motrice necesare. Mai mult, stau și experiențe, cari au verificat aceste calcule. Lucrările mai însemnate în această privință sânt datorite lui Otto

Lilienthal (Der Vogelflung als Grundlage der Fliegekunst, Berlin, 1889) și lui Samuel-Pierpont Langley, directorul de la Smithsonian Institution (Experiments in Aerodynamics. Washington, 1891.) Dacă Langley, căruia îi datorim cele mai importante lucrări asupra aviației, nu a reușit să ne dea mașina de zburat, deși a fost materialmente susținut prin subvenții bogate, cauza o găsim în neglijarea sau scăparea din vedere a unui punct, asupra căruia vom reveni, și de rezolvirea căruia depindea dezlegarea definitivă a problemei.

Sborul cu aeroplanul e legat de realizarea a trei condiții:

I. Pentru ca un aeroplan să se poată menține în aer, trebuie se aibă înainte de toate o viteză orizontală de translație, care nu e decât o funcție a greutății mașinii.

II. E necesar un raport dat între greutatea și forța motrice a mașinii.

III. Se cere, ca mașina să se afle într'un echilibru stabil în aer.

Voiu arăta deci, în ce măsură aceste trei condiții capitale au fost îndeplinite până acum.

Dacă avem în vedere soluția problemei cu ajutorul balonului și al aeroplanului, cată se observăm numai decât că: în primul caz, totul stă în cârmuire, în al doilea, în susținere. În ambele cazuri, problema e totuși aceeași: la balon trebuie se dobândim o viteză orizontală proprie, superioară vitezei vântului; la aeroplan: o viteză orizontală îndestulătoare, pentru ca susținerea se poată avea loc.

Să vedem ce spun observatorii zborului pasărilor cu privire la viteza orizontală: prima condiție a zborului cu aeroplanul.

Marey scrie: »S'a observat, că zborul ascendent (adică fără viteză orizontală), fără îndoială cel mai enibil, nu e practic, decât de pasările mici și numai foarte puțin timp. Porumbelul nu'l suportă decât câteva secunde; în zborul îndelungat pasările mai mari nu se ridică, decât sub un unghiu foarte ascuțit. Șoimul, după Huber, nu descrie în zbor arcuri mai mari de 20° de înclinare; unghiu lui obișnuit e de 10° și corespunde raportului dintre viteză și înălțarea sa. Vulturul se înalță sub un unghiu și mai slab, ori de câte ori vântul nu-i dă ajutor.»

Plinius observase că pasările, înainte de a zbura, cută în totdeauna se obțină o viteză prealabilă: fie scriind, fie alergând, fie lăsându-se se călă de pe o înălțime. Observatorii moderni confirmă aceste observații. Pe de altă parte, același autor ne istorisește observația ce a făcut asupra unui vultur, ca e a lost slit se alerge pe pământ o distanță de 18 metri, înainte de a putea părăsi pământul. »Urmele ghiarelor se distingea», spune Plinius, foarte bine la înepuș și se transformau treptat în zgărieturi tari pe măsură ce pasărea, prin baterea aripelor, își ușura corpul și își marea iuțeaal.»

Toate aceste observații, asupra cărorora nu e nevoie se stăruim, probează, că spre a se putea ridica dela pământ cu aeroplanul, punctul de căp-tonie e: căpătarea unei viteze orizontale prealabile. Văzurăm, că însăși pasările, al căror zbor atât de grațios îi admirăm, trebuie se capete o viteză orizontală, înainte de a părăsi pământul. H. Giffard, constructorul celui dintâi balon cu cârmă, a recunoscut, la bătrânețe, acest fapt: »Trebuie se înaintăm cu o mare viteză, spune el, acest punctul capital«. După dânsul, odată ce mașina a atins viteza de 12 m tri pe secundă, puterea trebuitoare pentru menținerea ei în aer devine oarecum neglijiabilă.

Pentru-ca un aeroplan se poată avea o viteză de translație îndestulătoare spre a suporta o greutate dată, trebuie se întrebuințeze o putere motrice, capabilă de a învinge rezistența opusă de această translație. Cât privește rezistența pe care trebuie se o învingă un plan înclinat, care se mișcă orizontal, atât experiența cât și analiza matematică au aratat, că un asemenea plan are de învi-s, pentru aceeași greutate, o rezistență cu atât mai mică, cu cât viteza îi e mai mare. Asupra acestui fapt, în aparență paradoxal, Langley (Op. cit. Introducere, pag. 3) se exprimă astfel: »Când un plan de o mărime și de o greutate dată, înclinat sub un unghiu determinat, înaintează cu o viteză îndestulătoare, pentru că să se poată menține în zbor orizontal, cu cât viteza e mai mare, cu atât puterea cerută pentru susținerea și înaintarea lui în aer e mai mică. O sumă determinată de putere va da, astfel întrebuintată, rezultate mai economice, când iuțeaal e mai mare, de-

cât când e mai mică. De ex. o putere de cal, aplicată astfel, transportă o greutate mai mare la viteza de 20 mile pe orară, decât la o viteză de 10 mile pe orară; o greutate și mai mare la viteza de 40 mile pe oră, și așa mai departe: economia de putere va crește cu fiecare creștere de viteză«. Acest fenomen a fost observat, mai înainte, și d-l Drzervieki, care compusese, înaintea lui Langley, tabele cu ajutorul căror exactitatea fenomenului observat de Langley, poate fi controlată. (Aeronaute, 1889 p. 232—238). Rezistența aerului se deduce din presiunea normală P a aerului asupra planului de susținere. Presiunea normală e proporțională cu pătratul vitezei de translație și cu mărimea planului de susținere. Această presiune o putem descompune în factorul vertical W al presiunii: P cos a, a fiind unghiu de incidență al planului cu direcția mișcării, și în factorul orizontal R al presiunii: P sin a = Wtg a. Factorul vertical al presiunii în raport cu viteza, la care planul e în zbor ne e dat de greutatea planului; iar factorul orizontal în raport cu aceeași viteză, consistă în rezistența opusă de aer mișcării planului, viteză, pe care trebuie să o învingă și care nu atarnă dela mărimea planului. Forța T, necesară pentru învingerea acestei rezistențe la viteza V pe secundă e: V Wtg a. În această expresiune a și V sunt variabile dependente. Se examinăm caracterul funcției T, adică se căutăm dacă T: crește sau descrește cu V.

Divizând cu V vom obține: $\frac{d T}{d V} = W (tga + V \sec^2 a \frac{d a}{d V})$ Acum, dacă în zbor, a e un unghiu foarte mic, tg a va fi mic, corespunzător formulei: $V \sec^2 a \frac{d a}{d V}$ prin urmare, caracterul factorului $\frac{d a}{d V}$ va determina pe acela al expresiunii $\frac{d T}{d V}$. Adică, în dată ce a descrește, $\frac{d a}{d V}$ e negativ și expresiunea $V \sec^2 a \frac{d a}{d V}$ devine negativă, prin urmare T este o funcție descrescândă a vitezei V. Cu alte cuvinte, dacă scădem frecarea și rezistența suprafeței planului înclinat, forța de rezistență descrește, dacă viteza crește (Langley, op. cit. p. 113 și Chanute: Progress in flying-machines. New-York 1894, pag. 8 și 43).

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut N-rul 10 din revista *Amicul tinerimii*, revistă pentru elevii din gimnazii. O recomandăm foarte mult elevilor și părinților. Apare la București, Strada Romană Nr. 12. Abonamentul pe an 5 coroane.

A apărut și se află de vânzare la *Gavril Trifu* prof. prep. în pensiuie în Simleu (Szilagy-Somlyó) cu câte 50 bani (25 cr.), în legătură tare, porto deosebit:

1. *Magasin de exemples* la propunerea calculării în clasele I și II, ale școlii populare și pentru aceia dintre poporeni cari știu scrie și ceti.

Diverse.

Invățământul primar în Japonia. Zilele trecute a apărut în ziarul italian »Nuova Antologia» un studiu asupra învățământului primar în Japonia, din care reținem următoarele:

Nici un ministru de instrucție s'au bărbat de stat al Japoniei nu a fost care să nu-și puie tot sufletul pentru prosperarea învățământului primar.

Dascălii cei mai buni sunt formați în școli normale, în care partea teoretică și cea practică, a predării sunt deopotrivă de dezvoltate. Tinerii dascăli ai școlilor primare japoneze, sunt niște adevărați idealști. În primul rând închipuiesc și ori și cine clădirea școlii japoneze: o casă mai mult decât modestă, toată de lemn, alcătuită de vre-o trei încăperi, din care cea mai mare, cea mai spațioasă e rezervată clasei. Bine înțeles unde sunt comune mai mari două sau trei clase de acestea. O parte foarte însemnată în această alcătuire școlară o dă curtea — grădina — școli o curte vastă, din care nu lipsește nici un aparat de gimnastică. De aceea, după fiecare ceas de studii, elevii es afară se joacă, și apoi trec la gimnastică, fiind cu toții deprinși să facă figurile cele mai grele, cele mai cu neputință de închipuit din partea unor școlari.

Invățământul însuși ține cinci ani și școlarii li-se dă în acest timp pe lângă cunoștințe de scris, cetit și socoteală ceva cunoștințe geografice, istorice și apoi îndrumări practice spre diferite meserii. Ast-

fel, că elevii chiar din cursul primar își pot da seama spre ce li trage inima și curând după ce isprăvesc școala, cei mai mulți intră în diferite ateliere, școli speciale de meserii, de agricultură etc.

Dar în afară de aceasta școala primară japoneză joacă rolul precumpănitor în ce privește formarea caracterului micilor elevi. În această direcție e îndreptată toată grija dascălilor. Cu toții se îngrijesc, ca micii școlari să iasă firi puternici înzestrate, gata să se împotrivescă ori căror primejdii, ținându-le piept. De aci și extraordinara dragoste a micilor japonezi pentru școală, unde se duc, ca la o adevărată petrecere și de aci și enormul număr al lor, care a fost în 1906—1907 nici mai mult, nici mai puțin, decât 5.514.735, la a căror educație au contribuit 116.070 profesori, oșți din școlile normale, într'un număr de 27.269 localuri de școli.

Iată deci, într-o scurtă privire progresele realizate de luminata Japonie într-o ramură a învățământului, de care atarnă în primul rând buna dezvoltare a unui popor. Și iată de ce viteazul și inteligentul popor japonez nu știe ce înseamnă stavile, când e vorba să-și implinească menirea lui!

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 10 Sept. „Bud. Tud.“ desminte știrea despre convocarea conziliului de miniștri pe ziua de 14 l. c. Nu s'a luat până acum nici o dispoziție în direcția aceasta.

Budapesta, 10 Sept. În mod oficial se constată, că din cazurile de holeră aziatică semnalate în ultimele 2 săptămâni în Ungaria, numai la 5 indivizi s'a constatat holera asiatică, în urma căreia au și încetat din viață. Cu toate aceste se semnalează câteva cazuri noi de holeră, în comitatele Baranya și Fejér.

Budapesta, 10 Sept. Apele Dunării sunt în decreștere. În străzile inundate din Buda-veche s'a restabilit circulațiunea.

Agram, 10 Sept. Niște necunoscuți au pușcat eri în apropierea Agramului asupra automobilului, în care se afla soția banului Tomasics, fără însă a nimeri pe cineva. Gendarmeria, fiind avizată, a arestat pe doi țigani. Unul dintre aceștia a recunoscut fapta.

Budapesta, 10 Sept. Banul Tomasics a sosit azi aici pentru a se constătui cu prim-ministrul în afacerile croate dela ordinea zilei. Banul Tomasics întâmpină multe greutateți la formarea noului partid guvernamental croat.

Roma, 10 Sept. Papa Piu X-a a dat o nouă enciclică în contra modernizmului, care cuprinde tera și în cercurile clerului catolic. Se crede, că enciclica Papei va produce reacțiune în sânul clerului înalt cat.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Successorii.
Redactor respons.: **Ioan Spuderea.**

Wällischhof,
sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Să capetă pretutindeni

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

¹⁾ R. Soreau, (Navigation aérienne. Paris, 1902, pag. 47) azi președintele Comisiei de Aviație a Aero-clubului din Paris, socotea aviația ca o problemă neîndestulător studiată, a cărei soluție se nevoe de o preparare metodică.

Vindecă betia

Înainte de ce bețivul calcă legea.

Scapă-l înainte de ce alcoolul i-a sdruncinat sănătatea, puterea de lucru și averea, sau moartea l'a făcut sănătos.

Alcolin este un surogat pentru alcool, și are efectul că bețivului nu-i mai place beuturile spirituoase.

Alcolin este cu totul nesticăcios, are efect așa de intensiv, că și persoane date cu totul beției se pot vindeca.

Alcolin este o invenție nouă ce știința a descoperit în privința aceasta, mii de oameni a scăpat de sărăcie, ticăloșie.

Alcolin este un preparat ușor de dizolvat. Femeia să-l pue dimineața în beutura bărbatului fără ca să observe. În cele mai multe cazuri nu poate pricepe de ce nu mai poate suferi spiritul și beuturi alcoolice.

Alcolin să dea tata fiului său student, înainte de ce a căzut la examen, dacă și nu este aplicat spre beutura, totuși alcoolul slăbește creierii. Cine nu posedă energia de a se abține de la beuturi spirituoase, acela să ia o doză de Alcolin. Respectivul prin aceasta își consacră sănătatea și economisește mulți bani, cari altfel i-ar fi cheltuit pe vin, bere, rachiu sau licher.

Preparatul Alcolin costă 10 Cor. și se trimite primind banii, sau cu rambursă numai prin

Alcolin Institut, Copenhaga
1884 Danemarca.

Epistolele trebuie francate cu 25 bani, cărți postale cu 10 bani.

Cumpărare ocazională.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că am cumpărat magazinul de galanterie al d-lui

F. X. KNALLER

Strada Vămei nr. 2.

Pentru reducerea depozitului vând toate articolele în decurs de 3 săptămâni cu prețuri foarte scăzute. Depozitul se poate vizita și fără de a cumpăra.

Cu toată stima

Viktor Butyka.

1134,1-5.

Schimbare de Prăvălie

Am onoarea a face cunoscut Onor. public din oraș și jur că cu începere dela Sânt Mihai a. c. vom strămuta prăvălia în

Strada neagră Nr. 24

Mulțumind pentru încrederea acordată până acuma, mă rog a mi-o păstra și pe viitor Localul cel nou fiind mai spațios, voi avea un deposit mai mare în toate articolele ce cad în branșa mea.

Reparaturi se execută punctual și conștientos,

Rog sprijinul Onor. public

1144 1-5

cu toată stima:

WILHELM KAMNER,
Ciasornicar

Prețuri de tot scăzute.

Din cauza strămutării vând toate confecțiunile lucrate cu mâna cu prețuri de tot scăzute.

Fritz Bolesch

Strada Mihael Weis. Casa Copony.

Nr. 1133-150.

Un Magazin mare este DE INCHIRIAT

strada Porți, No. 8

No. 1178/910, not.

PUBLIKAȚIUNE.

Primăria comunală dă în arendă biroul comunal în 18 Septembrie a. c. pe un period de 5 ani, începând din 1 Ianuarie 1911, care constă din o odaie de odărmă, o boltă, o odaie de locuință, o odaie de pasageri, 2 pivnițe, grajd și șopron.

Prețul strigării e 1000 cor. Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria comunală.

Paro la 30 August 1910.

Primăria comunală

Căutăm 2 practicanți

cu cel puțin 2 clase gimnaziale pentru prăvălia noastră de mode și manufactură.

Iulius și S. Anca,
comercianți.

1123,1-10

Dicső-Szt.-Márton.

AVIS.

comunelor lipsite de pășune

(IZLAZ).

D-l Dr. Emil Babeș adv. în Buda-pesta (Gróf Károlyi-utca 14) ne roagă să avizăm comunele lipsite de izlaz, că în sensul art. de lege 43: 1908 să pot adresa ministrului de agricultură pentru ajutor de stat care se acordă acelor comune în bani, până la 50 procente al prețului în rate anuale. Comunele au să-și înainteze rugări e în scris la acest ministeriu, arătând totodată complexul (pământul) care doresc să-l cumpere, numele proprietarului vânzător, precum și prețul, cu care se poate câștiga teritoriul; e conștient a prezenta totodată și planul (conceptul) contractului de vânzare. — D-l Dr. Babeș e gata a da celor interesați tot ajutorul și toate informațiunile de lipsă.

O profesoară franceză

diplomată dă oare delimba franceză, even-tual și la locuința elevilor.

Informații mai de-a-proape se pot lua deocamdată la Villa Bologa, Șirul cetățuii,

Nr. 9. dela 10-12 a.m. și dela 2-4 oare p.m.

!! Frate Pană !!

Azi neîntâlnim

Restaurant la SUCIU

pe Promenadă.

BALSAMUL FARMACISTULUI A. TIERRY

Scutit prin lege — Singurul veritabil cu călugărița ca marcă de scutire.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

Are efect sigur la toate boalele organelor de respirație, tuse, de flegmă, răgușală, catar de gâtlej, boale de plămâni, sgarciuri de stomach și alte dureri de stomach, aprinderea tuturor organelor interne, lipsa de apetit, mistuire grea, ingrașare etc. Estern la toate durerile de gură, durere de dinți rane de arsura, junghieri, buba special influența etc. 12 sticle mici sau 6 duple sau o sticlă de familie specială, pentru călătorie Coroane 5.

Alifie de centifolii a farmacistului

A. TIERRY singura veritabilă, de efect surprinzător sigur chiar și la răni vechi, cancer, umflături, răni, aprinderi, picioare slabă, abscese, depărtează toate corpurile străine, face — adeseori de prisos operații dureroase. 2 doze Cor. 3-60 — Să se adreseze la:

FARMACIA-INGERUL PROTECTOR a lui A. TIERRY în Pregrada lângă Rohitsch.

Depozit Central la farmacia IOS. v. TÖRÖK, Budapest.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutateilor celor mai ceibicose la stomac și pântec, în contra cărcelilor și acreții la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite hôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspandire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coroane 2 — Falsificațiile se vor urmări ne cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. MOLL

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotaj), alină durerile de soldină și reumatism și a altor urnări de recedală. — Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor. —40% Cincel bucați cor. 1.80

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. turvisor al curții imperiale

— Comande din provincie se efectuează dînic prin rambursă postală —

La deposite să se cêră anumit preparatele provădute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmacisti Ferl. Jekelius, Victor Roth.